

TÜTÜN EKSPERLERİNİN GÖREV, YETKİ VE MESLEKİ SORUMLULUKLARI İLE İLGİLİ USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tütün eksperlerinin görev, yetki ve meslekî sorumlulukları ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, tütün eksperlerinin görev, yetki ve meslekî sorumlulukları ile çalıştırılmalarına ilişkin bildirim, kayıt ve takip işlemleri ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) Bu Yönetmelik, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanununun 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Alıcı: Tütün ticareti yetki belgesine sahip gerçek ve tüzel kişileri,
- (Değişik:RG-9/11/2016-29883)** Firma: Tütün mamulleri üretimiyle ilgili olarak Tesis Kurma Uygunluk Belgesi ile Üretim ve Faaliyet Uygunluk Belgesi alan gerçek ve tüzel kişileri,
- İşlenmemiş tütün: Üreticiler tarafından, tarlaya dikilen, yetişerek olgunlaşan, daha sonra kırımı yapılarak değişik yöntemlerle kurutulan denklemlenmemiş veya kaba bir tasnife tabi tutularak çeşitli şekillerde denklemlenmiş tam ve yarıklı tütün yapraklarını,
- İşlenmiş tütün: İşlenmemiş tütünlerin alıcılar tarafından, işleme tesislerinde çeşitli işlemlerden geçirilerek, belirli kriterlere göre yeniden tasnife tabi tutulması sonucu elde edilen ambalajlanmış tütün yapraklarını ve yaprak parçalarını,
- (Değişik:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- Parti: Ekspertiz muayenesi yapıldıktan sonra alım-satımı gerçekleştirilen üretici tütünlerinden; üretim merkezi, menşee ve ürün yılı aynı olan, nevi ve değer bakımından ekspertiz muayenesini gerçekleştiren tütün eksperinin sorumluluğundaki işlenmemiş tütünlerin toplam miktarını,
- Tütün eksperti: Tütün eksperliği yüksek okullarından veya muadili yerli ve yabancı okullardan lisans düzeyinde yüksek öğrenim diploması alarak mezun olmuş, tütün alım ve satım muayenelerini yaparak tütünlerin vasfı, değer ve nevelerini belirleyen, tütün işleme, bakımı ve fabrikasyonu konularında uzman olan, tütün eksperti veya tütün teknolojisi mühendisi unvanına sahip teknik elemanları,
- (Değişik:RG-9/11/2016-29883)** Tütün mamulleri: Tütün yaprağının ve/veya tütün bitkisi parçalarının tamamen veya kısmen hammadde olarak kullanılması ile üretilen, tütürme, burna çekme, emme ya da çiğneme amaçlı tüm ürünleri,
- Üretici: Tütün tarımı ile uğraşan gerçek ve tüzel kişileri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kütük Defteri, Kayıt ve Bildirim

Kütük defteri

MADDE 5 –(Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) Tütün eksperleri talepleri halinde, tütün eksperliği yüksekokulları kayıtları veya denklik belgeleri esas alınmak suretiyle Bakanlık tarafından tutulacak bir kütük defterine kaydedilir.

(2) Kütük defterine kayıt yaptırmak isteyen ve gerekli şartları haiz olan tütün eksperti ıslak veya elektronik imzalı dilekçe ekinde aşağıdaki belgelerle birlikte Bakanlığa fiziki olarak veya elektronik ortamda müracaat eder:

- Diploma veya mezuniyet belgesinin aslı veya ilgili kurum onaylı sureti.
- Kimlik belgesinin aslı veya ilgili kurum onaylı sureti.
- Çalıştığı kurum, adres ve telefon bilgileri beyanı.
- İki adet fotoğraf.
- İkinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, işyeri yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.
- Bakanlık tarafından elektronik ortamdan temin edilemeyen bilgi ve belgeler, müracaatta bulunanlardan istenir.

Kimlik belgesi

MADDE 6 – (1) Kayıtlı tütün eksperlerine **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlık tarafından düzenlenen birer kimlik belgesi verilir.

Bilgi ve belgelerin bildirim zorunluluğu

MADDE 7 – (1) Gerçek ve tüzel kişiler her yıl aralık ayında, çalıştırdıkları tütün eksperlerinin isimlerini **(Değişik ibare:RG-9/11/2016-29883)** bir liste halinde (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043) Bakanlığa bildirirler. Serbest çalışan tütün eksperleri de istenilen bilgi ve belgeleri her yıl aralık ayında **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

(2) **(Değişik:RG-9/11/2016-29883)** Bilgi ve belgelerde meydana gelen değişiklikler ile çalışmaya yeni başlayan veya işten ayrılan tütün eksperleri on beş iş günü içinde **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlığa bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Çalışma Esasları

Tütün eksperlerinin görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) Tütün eksperlerinin görev ve yetkileri;

- Tütünlerin muayene ve ekspertizi ile değerinin saptanması,
- Tütünlerin fermantasyon, bakım ve muhafaza tedbirleri, işleme şartları ve şekilleri ile tütün depo ve işleme tesislerinde ilaçlama tedbirlerinin tayini, tespiti ve uygulamasının denetimi,
- Tütün mamulleri harmanlarının tertibi ile tütün mamulleri fabrikasyonu uygulamasının teknik denetimi,
- Tütün mamullerinin depolama ve muhafaza şartlarının uygunluğunun tespiti,
- Tütün mamullerinin fizikî muayenesi ile içim nitelikleri ve standartlarına uygunluğunun belirlenmesi ve bunlara ilişkin raporların düzenlenmesi,
- Araştırma kuruluşlarınca yapılan tütünle ilgili deneme sonuçlarının uygulamaya konulması için muayene, ekspertiz ve degüstasyonların yapılması ve bunlara ait raporların düzenlenmesi,
- Tütünle ilgili ıslah, üretim ve teknoloji çalışmaları, tütünlerin arıza, hastalık ve zararlılardan korunma ve mücadele tedbirlerinin tayini ve uygulamasının denetimi,
- Kaliteli tütün üretimini sağlamak için üreticilerin eğitilmesi ve aydınlatılması,

ğ) Tütün ve tütün mamulleri ile ilgili işlerde bilirkişilik ve hakemlik görevleri ile serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetlerinin ifa edilmesidir.

(2) Tütün eksperleri unvanına sahip olmayanlar, tütün alım ve satım muayenelerini, tütün vasfı, değer ve nevelerinin belirlenmesini ve tütün işleme, bakım, fabrikasyon eksperliği yapamazlar, tütün işlerinde bilirkişi ve hakem olamazlar.

Tütün ve tütün mamullerinin muayene ve ekspertizi

MADDE 9 –(1) Tütün eksperleri, bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen görev ve yetkileri çerçevesinde muayene ve ekspertizini yaptıkları tütünlerin;

- İçinde bulunulan yıl ürünü dahil geriye doğru azami üç ürün yılını,
- Yaprak ve içim karakteristiklerine göre menşeyini,
- Standartlara göre nevinin veya her nevinin denk veya diğer üniteler içindeki oranını,
- Tav durumunu,
- Arıza ve hastalık durumunu ve oranını,
- İşleme ve denkleme şeklini,
- Standartlarına göre ambalaj şeklini ve durumunu,
- İmhalik tütünleri ve işlenmemiş ile işlenmiş tütünlere ticarî değerini kaybedenleri, tayin, tespit ve kontrol ederler.

(2) İşlenmemiş tütünlerin vasfı, nevi ve değeri tayininde kabul edilebilecek yanılma oranı azami yüzde ondur.

(3) Tütün eksperleri, muayene ve ekspertizini yaptıkları tütün mamullerinin,

- Marka ve standartlarına uygunluğunu,
- İçim niteliklerinin belirlenmesini,
- Ticarî değerini kaybedenleri, tayin, tespit ve kontrol ederler.

(4) Tütün ve tütün mamullerinin muayene ve ekspertizinde, gerektiğinde laboratuvar analizleri yaptırılır ve tahlil sonuçları değerlendirilerek ekspertiz işlemi tamamlanır.

Bilirkişilik ve hakemlik

MADDE 10 –(1) Bilirkişilik ve hakemlik; tütün ve tütün mamulleri ile ilgili bilimsel, teknik ve ekonomik açıdan yerinde veya dosya üzerinde gerekli inceleme, muayene, ekspertiz, degüstasyon ve değerlendirme yapmak suretiyle, kıymet takdiri, hasar, kusur ve durum tespiti gibi iş ve işlemler ile yetkili makamlarca verilecek diğer işlerin yapıldığı uzmanlık hizmetidir.

Bilirkişi ve hakem olabilme şartları

MADDE 11 – (1) (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043) Bakanlık tarafından bilirkişi ve hakem olarak belirlenecek tütün eksperlerinin;

a) (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043) Bakanlıkça tutulan tütün eksperleri kütük defterinde kayıtlı olması,

b) Meslekte fiilen en az üç yıl çalışmış olması,

c) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen hak mahrumiyetlerinin bulunmaması,

ç) Affa uğramış ya da ertelenmiş olsalar bile (Ek ibare:RG-9/11/2016-29883) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan biriyle hükümlü bulunmaması,

d) Disiplin yönünden meslekten ya da memuriyetten çıkarılmamış veya meslek icrasından geçici olarak yasaklanmamış olması, zorunludur.

(2) Bilirkişilik ve hakemlik iş ve hizmetlerinde görev alabilecek tütün eksperleri her yıl aralık ayında (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)

Bakanlık tarafından belirlenerek (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043) Bakanlığın internet sayfasında yayımlanır.

Bilirkişilik ve hakemlik ücretleri

MADDE 12 – (1) Bilirkişilik iş ve hizmetlerinde Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından her yıl yayımlanan asgari ücret tarifesi esas alınır. Hakemlik ücretleri ise (Değişik ibare:RG-9/11/2016-29883) 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda belirtilen esaslara tabidir.

Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetleri ve ücretleri

MADDE 13 –(1) Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetleri, tütün ve tütün mamullerine ilişkin meslekî konularda iş ve hizmetin yapılmasına katkı yapan mühendislik ve uzmanlık faaliyetidir.

(2) Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin ücretler; işin ve hizmetin niteliği, malî boyutları, çalışma koşulları ve süresi dikkate alınarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından her yıl tespit ve ilân olunan ücretlerden az olmamak kaydıyla taraflar arasında belirlenir.

Tütün eksperleri çalıştırılması

MADDE 14 – (1) Firmalar, alıcılar, ziraat odaları, tütün tarım satış kooperatifleri, her türlü üretici birlik, dernek ve kooperatifleri, ticaret borsası ve odaları, sanayi odaları, bankalar, sigorta şirketleri, lisanslı depo işletmeleri, tütün ve tütün mamulleri piyasasında faaliyet gösteren diğer gerçek ve tüzel kişiler; tütün üretimi, alım ve satımı, tütün işleme, bakım, fabrikasyonu ile iç ve dış ticareti aşamalarında, tütün eksperlerinin görev ve yetki alanlarına giren iş ve hizmetleri, tütün eksperleri marifetiyle yaptırmak zorundadırlar.

(2) (Ek:RG-9/11/2016-29883) Nicotiana tabacum türünden farklı bir şekilde; kendine özgü tekniklerle üretilen, kırılan, kurutulmuş, alım ve satımı yapılan, işleme öncesi herhangi bir denkleme ve ambalajlama yöntemi uygulanmayan Hasankeyf tipi tütünler için birinci fıkraya hükümleri uygulanmaz.

(3) (Ek:RG-9/11/2016-29883) 4733 sayılı Kanunda tütün eksperleri unvanına sahip olanlar tarafından yapılması öngörülen işleri, birinci fıkraya hükmüne aykırı olarak yetkisiz kişilere yaptırılanlara aynı Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrası (b) bendi hükmü uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Meslekî Sorumluluklar

Meslekî sorumluluklar

MADDE 15 – (1) Tütün eksperlerinden;

a) İşlenmemiş tütünlerin vasfı, değeri ve nevelerinin tayininde hatalı hareket ederek parti bazında yüzde ondan fazla yanılmak suretiyle gerçek ve tüzel kişileri zarara soktuğu,

b) Tütünlerin, bakım, işleme, iç ve dış ticaret ve fabrikasyon safhalarındaki teknik işlerde hatalı hareket etmek suretiyle gerçek veya tüzel kişileri zarara soktuğu,

c) Mevzuata aykırı bir şekilde bilirkişilik ve hakemlik yaptığı, kesinleşmiş mahkeme kararı ile saptanmış olanlar birinci defasında üç ay, ikinci defasında altı ay süre ile tütün eksperliği görev ve yetkilerini kullanamazlar.

(2) Birinci fıkrada sayılan fiil ve hareketleri üçüncü defa tekrarlayanlar, görev ve yetkileri ile ilgili olarak kasıtlı hareket ettiği mahkeme kararı ile saptanmış olanlar, medeni haklarını kullanma ehliyetini kaybedenler, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete

karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan birine muhalefetten altı aydan fazla olmak üzere mahkumiyeti bulunanlar tütün eksperliği görev ve yetkilerini sürekli olarak kullanamazlar.

(3) **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlık tarafından, sektörde çalışan tüm tütün eksperlerinin görev, yetki ve meslekî sorumluluklarıyla ilgili kesinleşmiş adli ve idarî kararlar kütük defterine kaydedilir. İlgili kurum ve kuruluşlar, kesinleşmiş adli ve idarî cezaları **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlığa bir ay içinde bildirirler.

(4) Serbest mühendis ve müşavir olarak çalışan tütün eksperleri her yıl kasm ayında, affa uğramış ya da ertelenmiş olsalar bile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun dördüncü kısmında yer alan millete ve devlete karşı suçlar ile hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, sahtecilik ve ihaleye fesat karıştırma, kaçakçılık suçları ve 4733 sayılı Kanunda tanımlanan suçlardan birine muhalefetten altı aydan fazla olmak üzere mahkumiyeti olmadığını belirtir **(Değişik ibare:RG-3/4/2012-28253)** adli sicil kaydına ilişkin beyanını, **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlığa vermekle yükümlüdürler.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 16 –(1) 4/12/2002 tarihli ve 24956 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tütün Üretimi, Üretici Tütünlerinin Pazarlanması, İç ve Dış Ticareti, Denetimi ve Tütün Eksperliği ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 29, 30 ve 31 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde, Serbest olarak çalışan tütün eksperleri de dahil olmak üzere; firmalar, alıcılar, ziraat odaları, tütün tarım satış kooperatifleri, her türlü üretici birlik, dernek ve kooperatifleri, ticaret borsası ve odaları, sanayi odaları, bankalar, sigorta şirketleri, lisanslı depo işletmeleri ve tütün eksperleri çalıştıran diğer gerçek ve tüzel kişiler çalıştırdıkları tütün eksperlerine ait bilgi ve belgeleri **(Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlığa bildirirler.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 4733 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (F) bendi gereğince, Kanunun yayımlandığı tarihte tütün eksperleri olarak çalıştığını belgeleyenlerin hakları saklıdır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – **(Değişik:RG-18/2/2020-31043)**

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	24/1/2008	26766
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetele rin		
	Tarihi	Sayısı
1.	3/4/2012	28253
2.	9/11/2016	29883
3.	18/2/2020	31043